

- бібліографія дещо підозріла (вона може бути довгою, оформлення джерел може не відповідати встановленим на заняттях стандартам, усі цитати з книжок більш пізнього видання або ж декілька чи навіть усі вказані джерела неможливо знайти в жодній бібліотеці) [4].

Але, на нашу думку, головна мета у боротьбі із плагіатом в наукових роботах студентів полягає у роз'ясненні шкідливості і неетичності запозичення чужих думок.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] : проект [від 30.03.2016] // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. – Електрон. данні. – Київ, 1994–2016. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
2. Проблеми плагіату в Україні. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <https://www.ukma.edu.ua/index.php/news/3185-problemy-plahiatu-v-ukraini>
3. Сацук, В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://education-ua.org/ua>.
4. Путівник по плагіаторству та кібер-плагіаторству // Східноєвропейський монітор. – 2006. – № 6. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eedi.org.ua/eem/6-5.html>.

Онкієнко С.В., д.е.н., доцент
*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(м. Київ, Україна)*

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ: МОВНИЙ АСПЕКТ

Практика навчання іноземних студентів в Україні набуває широкого розповсюдження у національних вузах. Немає жодного сумніву у необхідності і корисності впровадження цієї навчальної інновації як для вузів, так і для споживачів освітніх послуг. Такий підхід дає змогу залучити до навчання в українських вишах абітурієнтів-іноземців і студентів іноземних вузів, які мають бажання у рамках програм глобальної академічної мобільності прослухати окремі академічні курси або тематичні освітні модулі.

Однак, по за хвилиною загального позитиву, яка асоціюється з навчанням іноземців в Україні, навіть при поверхневому аналізі, можна спрогнозувати ймовірність виникнення ряду проблем освітнього, комунікативного і, навіть, етичного характеру.

У цій дискусії ми умисно звужуємо коло гіпотетичних проблем лише до тих, що можуть виникнути у рамках взаємовідносин «україномовний викладач, що викладає англійською мовою – іноземний студент, що виявив бажання навчатися англійською мовою». Звісно, можливий і варіант організації навчання іноземних студентів українською мовою. Проте, в цьому випадку абітурієнт, а в подальшому – студент повинен уже володіти українською мовою на момент початку навчання в університеті. Звісно, для майбутніх українців, лінгвістів і культурологів такий стан речей є абсолютно прийнятним. Однак, для студентів інших освітніх напрямків, вивчення української мови лише для того, щоб прослухати окремі курси або освітні модулі упродовж одного або ж, максимум, двох семестрів є надскладним завданням, оскільки у рамках програм академічної мобільності базовою загальноновизнаною мовою викладання апріорі є саме англійська мова.

Повертаючись до суті питання слід зазначити, що, за визначенням, у парі «викладач-студент» обидва учасники повинні володіти іноземною мовою на рівні достатньому для викладання і, відповідно, навчання. Уявлення кожного з учасників стосовно того, що він володіє мовою не мають бути суб'єктивними – їх потрібно від початку підтвердити міжнародним сертифікатом зі знання англійської мови на рівні, як мінімум В-2 (стандартна вимога зарубіжних вишів). Постановка такої вимоги об'єктивно передбачає, що сама по собі англійська мова від початку не є об'єктом вивчення. Ігнорування цього положення може, на нашу думку, призвести до ситуації коли у рамках навчального процесу обидві його сторони – викладач і студент - будуть потерпати від низького рівня володіння англійською мовою.

Наступна потенційна проблема полягає в тому, які сподівання покладає студент-іноземець на навчання англійською мовою. З великою ймовірністю можна припустити, що від навчання англійською мовою студент, насамперед очікує нового знання відмінного від того, яке б він міг отримати навчаючись рідною мовою і розширення словникового запасу згідно фахового спрямування. – навіщо вивчати щось англійською мовою якщо існує можливість вивчати дома те саме рідною? А ось, чого, загалом, не варто очікувати від англійського викладача не лінгвіста, то це - вдосконалення знання англійської мови загалом. Такий запит на освітній контент зі сторони студента стосовно бажаної сутності викладання англійською мовою неминуче має призвести до усвідомлення нами того, що при створенні тематичного контенту і методичного забезпечення дисциплін, що викладаються англійською мовою, необхідно орієнтуватися на найбільш сучасні міжнародні наукові школи і методичні розробки провідних іноземних авторів, включаючи англійські підручники, методичні посібники, книги і періодичну літературу. Увесь навчальний контент має бути максимально інтернаціоналізованим і адаптованим до міжнародних стандартів освіти фахівців відповідного освітнього рівня і кваліфікації.

Припущення стосовно можливості перекладу типових вітчизняних підручників на англійську мову лише для того, щоб за ними навчалися англійські студенти-іноземці видається нам досить контрверсійним з огляду на те, що для іноземних студентів корисність цих навчальних матеріалів може бути значно меншою з ряду причин. Першою причиною є те, що у іноземних студентів на батьківщині існують інші практики, або ж, по-друге, через те, що навчальні програми українських вузів, наприклад, економічного спрямування, з огляду на публічно декларовану прикладну (практичну) орієнтацію, за своїм змістом мають відповідати вкрай посередньому, у більшості випадків, фактичному рівню соціально-економічних відносин порівняно з країнами з розвинутою ринковою економікою. Можна з великою ймовірністю припустити, що іноземні студенти погодяться слухати курс лише в тому випадку, коли він уніфікований згідно критеріїв, які необхідні для його зарахування іншими університетами в рамках існуючих програм міжнародної академічної мобільності студентів.

При розгляді проблематики викладання англійською мовою для студентів-іноземців можна відзначити декілька проблем, що, як нам здається, мають стосунок як до викладацької так і до суспільної етики. В площині викладацької етики може, наприклад, постати питання як оцінювати рівень знань студента у випадку коли останній, з огляду на низький рівень володіння англійською мовою, не може показати свій рівень знань з предмету. Якщо здійснювати оцінювання за формальними критеріями, тоді негативна оцінка буде виставлена автоматично з огляду на низький рівень володіння студентом іноземною мовою, як засобом спілкування. Але чи буде етичним ставити негативну оцінку не переконавшись (як це зробити на практиці – це вже інше питання!) що рідною мовою студент може показати задовільний рівень знань з предмету? Інше питання полягає в тому, а чи етично диференціювати рівні оцінювання знань англійськомовних студентів-іноземців і українських студентів за ознакою того якою мовою викладається навчальна дисципліна?

Окремий етичний бар'єр може виникнути у відносинах між викладачем, що має намір викладати англійською мовою, і адміністрацією університету, яка анонсувала плани стосовно надання такої освітньої послуги англійськомовним студентам-іноземцям. Згідно з усталеною практикою, заходи з вивчення і вдосконалення знання англійської мови та оплати кваліфікаційних іспитів викладач оплачує власним коштом, запланувавши взяти участь у анонсованій університетом програмі. У цьому випадку викладач, оплачуючи вивчення англійської мови за власний рахунок, знаходиться під тиском невизначеності стосовно того чи продовжить університет контракт з викладачем, чи набере університет достатню кількість англійськомовних студентів-іноземців для навчання, чи оберуть студенти саме цю дисципліну для викладання англійською мовою та багато інших питань. Фактично, викладач витрачає власні кошти на реалізацію проекту університету без жодної гарантії їх повернення зі сторони свого роботодавця. На нашу думку, співфінансування університетом підвищення

мовної кваліфікації викладачів повинно починатися ще на стадії планування запровадження робочих програм з викладанням дисциплін англійською мовою. Такий підхід дасть змогу розподілити відповідальність і можливі втрати між викладачем і університетом за несприятливих обставин. Крім того, сам процес викладання англійською мовою створює певний психологічний тиск на викладача, викликаючи страх втрати викладацького і фахового авторитету серед студентів-іноземців (і навіть колег) у випадку виникнення проблем у спілкуванні англійською мовою зі студентами.

В кінці огляду нам би хотілось згадати про ще одну проблему, якої неможливо уникнути: виші, що мають намір запровадити навчальні програми з викладанням дисциплін англійською мовою як для українських, так і для іноземних студентів мають бути свідомими того, що запровадження нової освітньої послуги потребує суттєвих обсягів фінансування на :

- середньострокове підвищення кваліфікації і стажування викладачів за обраними дисциплінами у зарубіжних вишах з англійською мовою викладання від початку проекту і з подальшими періодичними короткостроковими стажуваннями;

- придбання відповідного науково і навчально-методичного забезпечення курсів, у т.ч. підручників, науково-методичних посібників, наукових монографій, підписки на періодичні видання і медійний контент, що, в свою чергу, виключає створення і використання у навчальному процесі піратських копій;

- дослідницькі роботи з вдосконалення, уніфікації і, в подальшому, сертифікації навчальних курсів відповідно до типових програм провідних закордонних вузів.

Плинокос Д.Д., к.е.н., доцент

*Центральноукраїнський національний технічний університет
(м. Кропивницький, Україна)*

Труфанова Н.Ю., магістр кафедри управління персоналом та економіки праці

*Запорізький національний технічний університет
(м. Запоріжжя, Україна)*

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ ТА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ

Сьогодні в Україні навчаються приблизно 67 тис. студентів з інших країн, але система вищої освіти України потенційно може прийняти значно більшу кількість студентів із-за кордону. Зараз 239 ЗВО надають освітні послуги іноземним громадянам.

Світова практика показує, що оплата за навчання становить лише третину від загальних надходжень в економіку країни від іноземних студентів. Ще 2/3 супутніх надходжень йдуть від оплати за проживання, подорожей, розваг та споживання послуг іноземними громадянами. Економічний ефект від надання освітніх послуг іноземним громадянам вдвічі більше, ніж від надання освітніх послуг місцевим студентам, та в багатьох країнах світу перетворився на високоприбуткову, експортно-орієнтовану галузь.

Це дає підстави стверджувати, що навчання іноземних студентів може стати для системи вищої освіти та країни в цілому високоприбутковим джерелом надходжень, яке дозволить ефективно використовувати наявні кваліфіковані кадри в системі вищої освіти.

Крім позитивного ефекту в цілому ми можемо стверджувати про привабливість такого роду діяльності за регіонами України. Необхідно чітко розуміти, що навчання іноземних громадян приносить не тільки поточні фінансові надходження, але в цілому є перспективним напрямом розвитку економіки регіону.

Розподіл іноземних студентів за регіонами України є не рівномірним. Так, серед регіонів України можна виділити декілька безперечних лідерів з надання освітніх послуг іноземним громадянам, серед них м. Київ, Харків, Одеса, Дніпро, Запоріжжя.